

ŽELEZAR

JESENICE, 10. /julija 1965
LETO VII

Poština plačana v gotovini
Številka 28

14. redna seja delavskega sveta

V četrtek, 8. julija je bila v dvorani Delavskega doma na Jesenicah 14. seja delavskega sveta Železarne. Kot je na sejah delavskega sveta železarne že stalna praksa, so tudi tokrat najprej pregledali kako so izpolnili sklepe zadnje seje. Za tem so poslušali poročilo Upravnega odbora o primopredajni seji ter poročilo o opravljenem delu med obema sejama. Izčrpno in zanimivo je bilo tudi poročilo o izpolnjevanju sklepov gospodarsko politične konference železarne. Poročali smo že, da je delavski svet železarne smatral sklepe omenjene konference kot svoje in zato stalno spremlja izpolnjevanje teh sklepov.

Direktor železarne inž. Matevž Hafner je poročal o gospodarski reformi, oziroma ukrepih, ki jih pričakujemo v bližnji prihodnosti v naši državi. Na seji so člani delavskega sveta potrdili začasna navodila s področja delovnih razmerij, ter disciplinske in materialne odgovornosti.

Ob zaključku seje so bila na dnevnem redu še poročila predsednikov posameznih komisij pri Delavskem svetu Železarne. Obširneje o poteku 14. seje bomo še poročali.

Tretja seja UO

Razprava o rekonstrukciji

Upravni odbor sedanje mandatne dobe je imel 30. 6. že svojo 3. sejo. Na tej seji je Upravni odbor reševal predvsem tekoče probleme, posebej pa je razpravljal o elaboratu o rekonstrukciji.

Elaborat o rekonstrukciji je pripravila uprava skladno s sklepi gospodarsko politične konference in podrobno obravnava stanje naše rekonstrukcije, perspektivo in okvirno tudi ekonomske rezultate. Člani Upravnega odbora so o tem elaboratu na seji razpravljali in sklenili, da se elaborat posreduje delovnim enotam, ki naj o njem razpravljajo na zborih. Menili so, da je potrebna temeljita razprava, zato naj bo rok za sklicevanje zborov do 30. 9. V tem času naj delovne enote

o elaboratu razpravljajo in dostavljajo morebitne pripombe oziroma predloge sekretarju DU Sekretarju delavskega upravljanja naj tudi sporoče, kdaj bodo imeli zbor, da bo lahko član uprave na zboru tolmačil podrobnosti elaborata o rekonstrukciji in odgovarjal na eventualna vprašanja, ki se bodo pokazala.

Od tekočih problemov, ki jih je Upravni odbor razpravljal na tej seji, želimo seznaniti naše bralce z naslednjimi sklepi:

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nič več plina v zrak

Kadar javorniške valjarne ne obratujejo, je vedno generatorskega plina preveč. Zato so ga do pred kratkim izpuščali v zrak, ker generatorjev pač ni mogoče ustaviti. To ni predstavljalo samo materialno izgubo za železarno, ampak je pomenilo še večjo nevšečnost za prebivalce v okolici valjarn na Javorniku. Kadar so v nedeljah spustili v zrak generatorski plin, je bila vsa okolica polna dušecnega rumenkastega plina, ki je vdiral v stanovanja, uničeval zelenje in lastnino prebivalcev. Zapisal sem do pred kratkim, kajti že ves junij se ni kadilo iz generatorskih dimnikov. Le za dan borca ni bilo mogoče drugače, kot da so spet spustili nekaj plina v ozračje. Oglejmo si, kako jim je to uspelo.

Tehnika Igor Logar in Avrelj Ravnik sta v sodelovanju z asistentom na plinski in vodni energiji Janezom Bregantom, izdelala poseben

program pripiranja plina na pečeh v valjarnah, tako da poraba plina postopoma pada in da lahko na generatorskih z mešanico plina in pare

izenačujejo pritisk v generatorjih, ne da bi jih odklopili z omrežja oziroma morali potem spuščati generatorski plin v ozračje. Ta predlog je bil izdelan že v februarju, ko so opravili tudi že prve poskuse, intenzivno pa so ga uvedli v juniju.

Novi način zapiranja plina ob prehodu na slepo kurjenje pomeni tudi precejšnjo gospodarsko korist. Tako znaša sedaj količnik vplinjavanja 1,73, prej pa je znašal 1,37. To pomeni, da dobijo iz 1000 kg premoga sedaj 1730 Nm³ ge-

(Nadaljevanje na 2. strani)

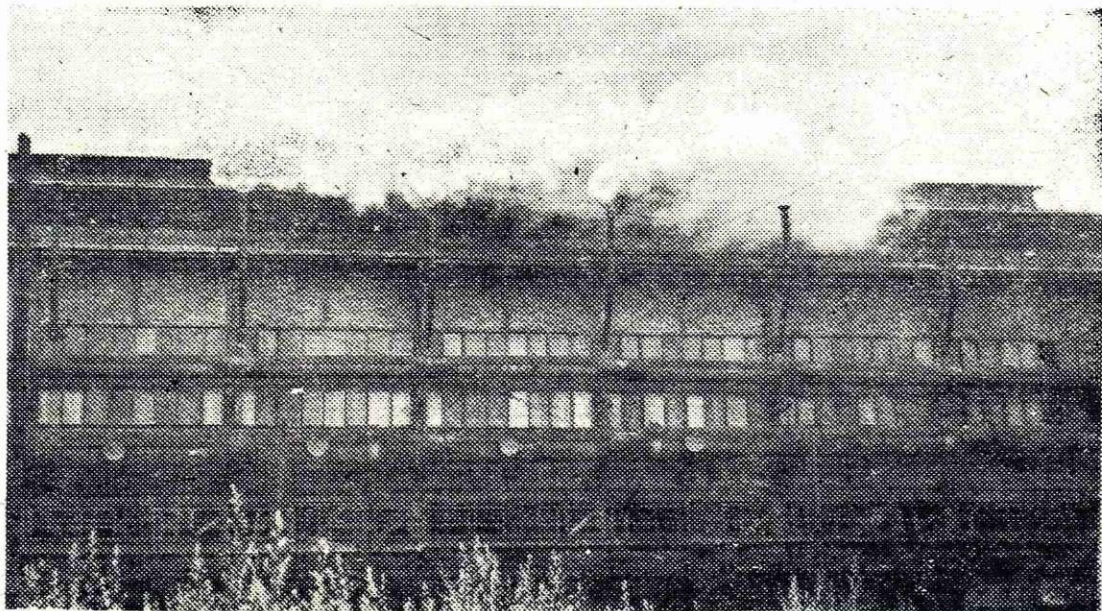
V pričakovanju novih gospodarskih ukrepov

Že dalj časa polnijo stolpce jugoslovanskih časopisov članki in daljše razprave o novi gospodarski reformi, oziroma gospodarskih ukrepih, ki jih lahko pričakujemo v bližnji prihodnosti. Časopisnim novicam ter novicam iz radijskih in televizijskih oddaj so prisluhnili delovni ljudje v gospodarskih organizacijah, skratka vsi državljani, ki so zainteresirani, kako se bo v bodoče razvijalo naše gospodarstvo, še bolj pa nas zanimajo ukrepi, namenjeni za izboljšanje trenutnega položaja v našem gospodarstvu.

Tudi v naši železarni se v zadnjem času veliko pogovarjajo o gospodarstvu in ukrepih. O tej zadevi so razpravljali na aktivu sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov in predsednikov sindikalnih odborov. Več kot polovico delovnih enot v železarni je že imelo sestanke, na katerih so med ostalim gradivom razpravljali tudi o gospodarskih ukrepih. Tudi Delavski svet železarne je razpravljal na četrtkovi seji o tej problematiki. O novih gospodarskih ukrepih je poročal direktor železarne inž. Matevž Hafner.

Na vseh dosedanjih sestankih so člani našega kolektiva razpravljali predvsem o stanju v našem gospodarstvu s posebnim poudarkom, da bo treba začeti s temeljitim iskanjem notranjih rezerv, vendar vprašanje je, kje in kako se bomo lotili te zahtevne naloge. V razpravah na že omenjenih sestankih je bilo poudarjeno, da so ukrepi nujni, mnogi tudi menijo, da bi jih morali uveljaviti že prej, kajti zadnji čas je, da začnemo z zdravljenjem našega gospodarstva. Nadalje sodelavci, ki so sodelovali v razpravah o novih gospodarskih ukrepih poudarjajo, da bi morali nove gospodarske ukrepe občutiti vsi, z drugimi besedami povedano, novi ukrepi, ki bodo sprejeti, se bodo morali odražati na vseh področjih družbenega dela.

Vsepovsod z zanimanjem pričakujejo nadaljnjih navodil in predpisov, s katerimi bomo začeli izvajati nove gospodarske ukrepe. Zanima nas tudi, kako se bodo novi gospodarski ukrepi odražali v naši železarni in kako bomo v bodoče zastavili delo, da bomo kos novim nalogam. Gospodarska reforma predstavlja zelo važno in pomembno akcijo, zato bomo o pripravah še poročali. Našim bralcem bomo posredovali mnenja članov našega kolektiva, družbeno političnih organizacij in tudi stališča ter sklepe, ki jih bodo sprejeli organi delavskega samoupravljanja v železarni.

Oblak dušecnega generatorskega plina je na Javorniku le še zelo zelo redek pojav

Proizvodnja v juniju in v prvem polletju

IZPOLNITEV PO OBRATIH V JUNIJU:

Ekonomska enota	Izpolnitev oper. plana v %
plavž	101.6
martinarna	109.9
elektro peč	116.8
livarne	104.1
opekarna	113.4
TOPILNICE	108.6
težka proga	95.1
srednje in lahke proge	105.8
žična valjarna	101.8
valjarna 2400	98.9
valjarna 1300	106.1
jeklovlek	104.9
VALJARNA	99.7
hladna valjarna	95.5
žičarna	92.5
žebljarna	92.5
cevarna	105.6
elektroodni oddelek	99.1
PREDELOVALNI OBRATI	95.3
ŽELEZARNA	103.6

Železarna Jesenice je v mesecu juniju presegla operativni plan skupne proizvodnje za 3.6%. Tudi blagovna proizvodnja je bila presežena za 1.3%, dočim finančnega načrta nismo izpolnili, plan izvoza pa je bil še dokaj v redu izpolnjen.

Talilnice so operativni plan skupne proizvodnje presegle kar za 8.6%. Vsi obrati so presegli planirani operativni plan. Nova električna peč — ASEA je obratovala solidno, odlito je bilo na tej peči 4.242 ton najrazličnejših kvalitetnih jekel. Vsi ostali obrati so delali dobro.

Valjarne so operativni plan skupne proizvodnje dosegle samo z 99.7%, blagovno proizvodnjo pa presegle za 4%. V tej enoti nista dosegla operativnega plana samo obrata težka proga in valjarna 2400. Težka proga ni v glavnem izpolnila plana zaradi večjih zastojev na račun slabih ingotov (glave so se cepile) delno pa na račun pomanjkanja in odsotnosti delavcev.

Profilne valjarne pa so obratovala dobro. V žični valjarni so valjali poleg navadne osnovne žice za žičarno tudi ploščato in debelo žico za prodajo in to 1709 ton, vendar na račun zadostne za-

loge valjane žice v žičarni. V valjarni 2400 niso izpolnili operativnega plana zaradi tega, ker del pločevine za JZ ni bil prevzet, delno pa na račun slabšega dela v adjuštaži. Zadržane čase opažajo, da kvaliteta kotlovske pločevine ne dosega predpisane žilavosti, kar je vzrok slaba kvaliteta iz martinarne (nečistoča). Zato je potrebna prekvalifikacija kvalitete pločevine. V valjarni 1300 je običajno primanjkovalo delavcev in so bili prisiljeni, da so nekatere stroje ustavljali, da so lahko adjustirali pločevino. Dinamo pločevino so za I. polletje izdelali in odpremili vso po pogodbah. To je prvi primer da ni bilo zaostankov pri tej pločevini. Tudi jeklovlek je obratoval dobro zaradi dobre preskrbe z vložnimi materialom.

Predelovalni obrati niso izpolnili predpisanega operativnega plana skupne proizvodnje. Izpolnili so ga s 95.3%. Kakor prejšnji mesec je tudi v juniju samo cevarna presegla predpisani plan. Problematika neizpolnenega plana je v glavnem v pomanjkanju in odsotnosti delavcev, žarilnih kapacitet in pomanjkanju reprodukcijskega materiala.

IZPOLNITEV PO OBRATIH V PRVEM POLLETJU:

Ekonomska enota	Izpolnitev družbenega plana v %
plavž	94.3
martinarna	115.9
elektro peč	112.7
livarne	111.5
opekarna	113.4
TALILNICE	109.9
težka proga	102.9
srednje in lahke proge	107.7
žična valjarna	105.9
valjarna 2400	99.9
valjarna 1300	106.8
jeklovlek	112.8
VALJARNE	103.9
hladna valjarna	95.5
žičarna	101.4
žebljarna	98.9
cevarna	107.6
elektroodni oddelek	96.4
PREDELOVALNI OBRATI	100.2
ŽELEZARNA	106.4

Železarna Jesenice je izpolnila družbeni plan skupne proizvodnje za I. polletje s 106.4% napram letnemu planu pa 50.2%. Blagovna proizvodnja je bila izpolnjena s 100,6 odst. (brez opekarne). Kljub temu, da smo prekoračili plan, pa nismo izpolnili vseh pogodbenih obveznosti za I. polletje in delno še zaostankov iz leta 1964.

Talilnice so družbeni plan skupne proizvodnje presegle kar za 9.9%. Izpolnitev proti letnemu planu pa zna-

ša 49.7%. V tej enoti edino plavž ni izvršil plana. Največje prekoračenje znaša v martinarni in to kar za 23.330 ton. Vsi ostali obrati so delali solidno in prekoračili plan.

Valjarne so družbeni plan skupne proizvodnje presegle za 3.9%. Izpolnitev proti letnemu planu pa znaša 51%. Blagovna proizvodnja je bila presežena za 2.2%. V tej enoti edino valjarna 2400 in to za malenkost okrog 39 ton ni izpolnila polletnega plana.

Nič več plina v zrak

(Nadaljevanje s 1. strani)

neratorskega plina namesto prejšnjih 1370 Nm³. V juniju so tako zmanjšali izgube plina z 10% na 8,8 odst. Predvidevajo pa, da jih bodo še znižali in sicer na 8,2%, če bodo po novem programu delali vse nedelje in praznike. Tako so v juniju prihranili 219.000 Nm³ generatorskega plina ali 1.316.897 dinarjev. Če upoštevamo, da iz tone premoga proizvedejo 1514 Nm³ plina, pa so prihranili tudi 145 ton premoga. Rezultati bi bili v juniju še ugodnejši, če ne bi prišlo do okvare v razdelilni transformatorski postaji in so morali zaradi pomanjkanja električne energije 20. junija spustiti v zrak

plin iz štirih generatorjev.

Tako torej za junij. Kaj pa za leto dni? Če upoštevamo, da bi v valjarnah 45 nedelj na leto slepo kurili peči in da bi se v teh dneh ravnali po novem načinu, bi prihranili letno 24.715.621 dinarjev, od tega na generatorskem plinu 24.505.084 dinarjev in na katranu 210.537 dinarjev. Če bo znašal količnik vplivanja 1,73, bi s tem prihranili letno več kot 2.350 ton premoga ali v vrednosti 19 milijonov 514 tisoč 806 dinarjev — razlika do prihranka na plinu so obratovalni stroški.

Z novim načinom se izboljša tudi izkoristek peči. Do junija je znašal v nedeljah 66,3%, v juniju pa so dosegli 85,2%, ker generatorji minimalno obratujejo, proizvodnja pa vseeno zadostuje.

Tako je torej zadovoljivo rešen dolgoleten problem, ki ni le povzročal gospodarske škode železarni, ampak je pomenil veliko nevšečnost tudi za okoliške prebivalce. Oglejte si sliko, ki prikazuje Trebež. Kako je zadimljena vsa okolica, čeprav so izpustili plin le iz treh generatorjev in za malo časa. Predstavljajte si, kako je, kadar spuščajo plin iz petih, šestih ali celo iz sedmih generatorjev hkrati in to včasih kar celo uro in še več. Vsako nedeljo so spustili v zrak približno 18 tisoč Nm³ plina, ki je zastrupljal vso okolico, škodoval zdravju ljudi in uničeval njihovo imetje.

—jn

Skupno prekoračenje plana skupne proizvodnje pa znaša v vseh obratih 7.974 ton.

Predelovalni obrati so družbeni plan skupne proizvodnje dosegli s 100.2%. Izpolnitev proti letnemu planu pa znaša 49.6%. Blagovna proizvodnja pa je bila dosežena s 97.7%. V tej enoti sta izpolnili plan samo žičarna in cevarna.

Uspeh, ki ga je dosegel kolektiv železarne v I. polletju, je plod dobrega prizadevanja pri delu, kljub delnim objektivnim in subjektivnim težavam. Ta uspeh nas ne sme uspavati. Se z večjim elanom in večjo produktivnostjo pa bomo dosegli na koncu leta še večji uspeh in istočasno povečali osebne dohodke. Glavna naloga pa je, da znižamo proizvodne stroške, ustvarimo še boljše disciplino dela in da izvršimo vse pogodbene obveznosti za domače kupce predvsem pa za izvoz. R. J.

3. seja UO

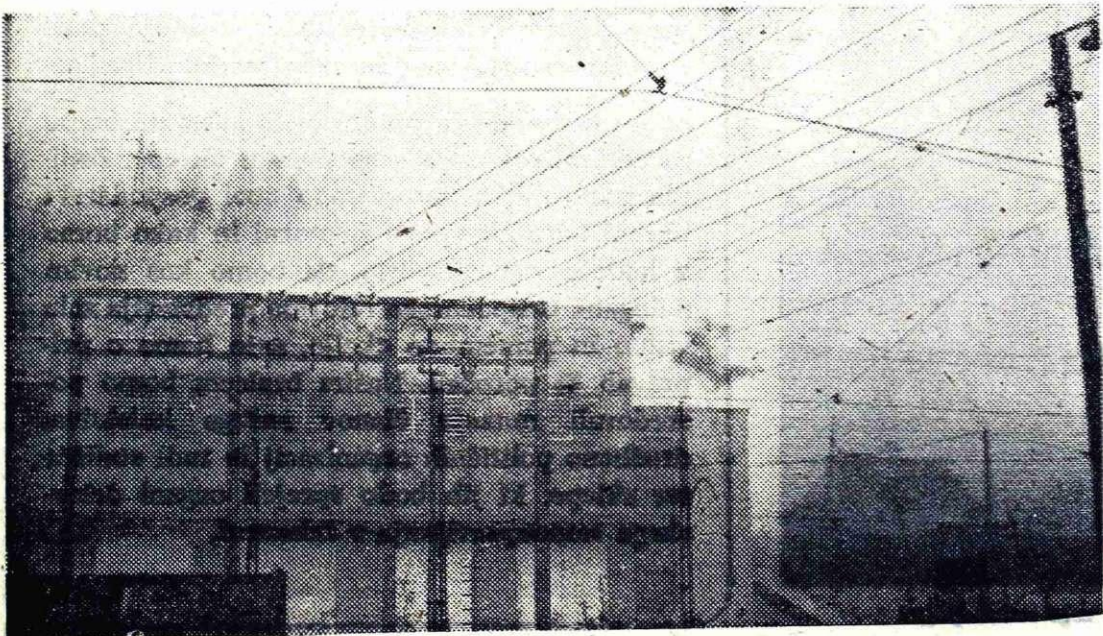
(Nadaljevanje s 1. strani)

— Za razkladanje koksa v prostem času se odobri nova tarifa, ki znaša 100 din neto za eno tono razloženega koksa.

— Most preko Save, ki veže železarno z naseljem podmežakljo je tako dotrajan, da je vsak prehod preko njega nevaren. Popravilo mostu, pri katerem bi morali zamenjati večino nosilnih pilotov in jih zabetonirati, bi zahtevalo veliko stroškov. Zato je Upravni odbor sklenil, da se začasno ta most, ki ga uporabljajo za prihod na delo in z dela približno 200 naših delavcev, zapre. UO pa je zadolžil upravo osnovnih sredstev, da takoj pristopi k projektiranju in izgradnji novega mostu, ki naj bo tako širok in takšne nosilnosti, da bo preko njega možen prevoz tudi s kamioni.

Upravni odbor je še sklenil, da se o tem ukrepu obvestijo vsi uporabniki mostu preko tednika Železar, ker so že napravili vlogo na Upravni odbor, da se most popravi. Upravni odbor želi, da uporabniki tega mostu ukrep sprejmejo z razumevanjem, ker v sedanjem času res ne bi bilo koristno popravljati mostu in zato mora biti veliko sredstev, ko na tem mestu itak moramo zgraditi nov most večje nosilnosti.

— Na tej seji je Upravni odbor prebral zapisnik delavskega sveta Javornik II, v katerem ugotavljajo, da je martinarna v zadnjem času povečala proizvodnjo, da pa gre to večkrat na račun kvalitete. Delavski svet Javornika II predlaga upravi, oziroma službam, da se v korist kvalitete stimulira martinarna, tako da bi za slabšo kvaliteto martinarna morala nadoknaditi izgubljene osebne dohodke enoti, ki jeklo predehuje. UO je to zahtevo sprejel v vednost in jo odstopil oddelku tehnične kontrole, da v strokovnem pogledu utemelji kvaliteto izdelkov martinarne in bo šele potem naprej ukrepal.

Ivan Azman (na levi) in Viktor Smolej s plinske in vodne energije

Nafta v letu 1964

Svetovna proizvodnja nafte je v preteklem letu narasla za 105 milijonov ton v primerjavi z letom 1963, tako da so na svetu načrpali lani skupno 1.406 milijonov ton. Tako je prvič povečanje večje od 100 milijonov ton, saj je znašalo v letih 1962 in 1963 le 87 milijonov ton.

Spodnja razpredelnica prikazuje količine načrpane nafte po posameznih področjih v milijonih ton in odstotkih za leto 1963 in 1964.

Iz tabele vidimo, da odpada več kot polovica povečanja načrpane količine nafte (56 milijonov ton ali 54 odstotkov) na Bližnji vzhod in

od tega 17 milijonov ton na Sovjetsko zvezo. Afrika je udeležena s 24 milijoni ton (23 odstotki) in ameriški kontinent le z 19 milijoni ton (18 odstotki). V Afriki je dosegla največje povečanje Libija, ki je količino načrpane nafte od leta 1963 do leta 1964 skoraj podvojila (od 22 na 41 milijonov ton).

	milijonov ton		%	
	1963	1964	1963	1964
Ameriški kontinent	631	650	49	46
Bližnji vzhod (z ZAR in SZ)	550	607	42	43
Afrika (brez ZAR)	51	75	4	6
Daljnji vzhod	35	38	3	3
Evropa	34	36	2	2
Skupaj:	1301	1406	100	100

Iz naslednje tabele je razvidna količina načrpane nafte v letu 1963 in 1964 v milijonih ton in odstotkih za 15 držav, ki so v preteklem letu načrpale preko 10 milijonov ton nafte oziroma skupaj 93 odstot-

kov celotne svetovne proizvodnje.

Količina izkoriščenega zemeljskega plina se je gibala v preteklem letu okoli 700 milijard kubičnih metrov.

Država	milijonov ton		%	
	1963	1964	1963	1964
1. ZDA	371	379	28	27
2. Sovjetska zveza	206	223	16	16
3. Venezuela	169	177	13	13
4. Kuvajt	96	106	7	7
5. Saudska Arabija	81	86	6	6
6. Iran	73	83	6	6
7. Irak	57	60	4	4
8. Kanada	35	38	3	3
9. Libija	22	41	2	3
10. Alžirija	24	26	2	2
11. Indonezija	21	22	2	2
12. Kuvajt (nevtralna zona)	17	19	1	1
13. Mehika	16	16	1	1
14. Argentina	14	14	1	1
15. Romunija	12	12	1	1
Skupaj:	1214	1302	93	93

Kot zaključek navajam še nekatere važnejše zaokrožene

številke o načrpanih količinah nafte v posameznih obdobjih

jih od pričetkov industrijskega črpanja do danes:

Leto	
1859	— pričetek industrijskega črpanja
1900	— 20 milijonov ton
1920	— 100 milijonov ton
1930	— 200 milijonov ton
1940	— 300 milijonov ton
1950	— 500 milijonov ton
1959	— 1000 milijonov ton
1964	— 1400 milijonov ton

Olje kupujejo...

Med vozniki motornih vozil je preplah o podražitvi bencina minil, ker se pač ni podražil. Toliko več pa razpravljajo sedaj o pomanjkanju motornega olja, saj so zaloge v resnici majhne. Motorno olje izdelujejo na Reki, kjer se rafinerija bori s težavami zaradi pomanjkanja baznega olja, ki ga uvažamo. Trenutno manjka 10 do 15 odstotkov motornega olja in so bencinske črpalke iz dneva v dan v večji zadregi sprčo naraščajočega povpraševanja. Problem prav gotovo ne bi bil tako boleč in opazen, če bi nekateri ne kupovali olja mrzlično in če si ne bi delali zaloge. Po mnenju trgovskega podjetja »Petrok«, ki ima v Sloveniji 70 bencinskih črpalk, bi utegnil postati problem v resnici pereč, v kolikor bi zmanjkalo deviz za uvoz baznega olja iz Iraka. Pričakujejo pa, da bo dala skupnost potrebne devize, saj ne gre samo za osebne avtomobile, ampak za celotno našo gospodarstvo in tudi za mehanizacijo v kmetijstvu.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru Hladna valjarna — žičarna se pri srčno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob moji bolezni.

NIKO ŽELEZNIK
Hladna valjarna —
žičarna

Prihranila sta 7 milijonov dinarjev

Problem hladilne vode v javorniških valjarnah in še prav posebej pri generatorjih je grupnemu vodstvu valjarn in strojno energetskih obratov povzročal velike skrbi in težave. Dve črpalke, ki sta bili vgrajeni v vodni črpalnici v Trebežu sta povratno vodo črpali in jo dovajali plinskim generatorjem in valjarnam, kot nujno potrebno hladilno vodo za nemoteno obratovanje. Pri takšnem načinu obratovanja pa so imeli precejšnje stroške pri uporabi dragocene električne energije ter pri rednem in vestnem vzdrževanju omenjenih črpalk.

Asistent Viko Smolej in delovodja Ivan Azman s plinske in vodne energije sta več let skrbno zasledovala obratovanje in ugotovila, pomanjkljivosti. Pri iskanju skritih in še neizkoriščenih rezerv in z namenom, da bi bilo obratovanje ekonomično in bolj varno, sta prišla do zaključka, da zgrajita nov $\varnothing$ 300 mm cevovod, po katerem bi pritekala nujno potrebna hladilna voda iz zbiralnika v Trebežu k plinskim generatorjem. Tako sta odlično rešila problem hladilne vode na Javorniku, obratovanje pa je mnogo cenejše in tudi bolj varno. S takšno rentabilno obratno izboljšavo sta oba energetika odlično rešila dolgoletni problem cene in varnega obratovanja s hladilno vodo. Ustavili so obe dosednji črpalke za hladilno vodo, ki sta vsako leto porabili tudi za 6 in več milijonov dinarjev električne energije. Obratovanje z prosto tekočo vodo je tudi mnogo cenejše. Ni več stroškov obratovanja (trije strojniki) ter rednega vzdrževanja, ki ga zahtevajo črpalke. Za napeljavno cevovoda iz Trebeža do valjarn sta avtorja uporabila stare tankostenske cevi, ki so bile že več let vskladščene na Blejski Dobravi. Strokovnjaki menijo, da je ta izboljšava izrednega pomena za nemoteno varno in ceneno obratovanje plinskih generatorjev in valjarn na Javorniku. Prav bi bilo, da bi energetiki na podoben način reševali tudi vprašanje hladilne vode za potrebe novih valjarn na Beli. Zaradi tega se bo treba odločiti za večje zaježje v Trebežu, ki naj bi zadostovalo za obratovanje novih valjarn brez nerentabilnih črpalk.

Komisija za oceno tehničnih izboljšav je dala obema avtorjema predloga št. 1626 Viku Smoleju in Ivanu Azmanu najvišje priznanje in denarno odškodnino v višini 107.000 din. Po enem letu pa jima bo pripadla tudi renta na osnovi prikazanih in potrjenih prihrankov ter koristi. Do rente bosta upravičena 3 leta. Za doseženi uspeh prizadevnima avtorjema Viku Smoleju in Ivanu Azmanu iskreno čestitamo, njihov uspeh pa naj bo hkrati tudi

vzpodbuda ostalim članom kolektiva, da se vključijo v vrste novatorjev, racionalizatorjev in avtorjev malih izboljšav. ŽURO

Železarski globus

BELGIJA — V belgijski železarni Cockerill-Ougrée S.A. gradijo novo koksarniško baterijo tipa Koppers, ki bo lahko dnevno predelala 700 ton premaga. Obratovati bo pričela predvidoma v sredini prihodnjega leta.

FRANCIJA — V železarni Montbard, francoske družbe »Société Civile d'Etudes de Centrifugation« so že leta 1951 začeli s poskusi na napravi za kontinuirno vlivanje polnoga in votlega okroglega jekla, ki bi služilo za valjanje brezšivnih cevi. Po dolgoletnih težavah jim je skupaj z neko drugo francosko železarsko družbo uspelo postopek tako izpopolniti, da danes naprava normalno obratuje.

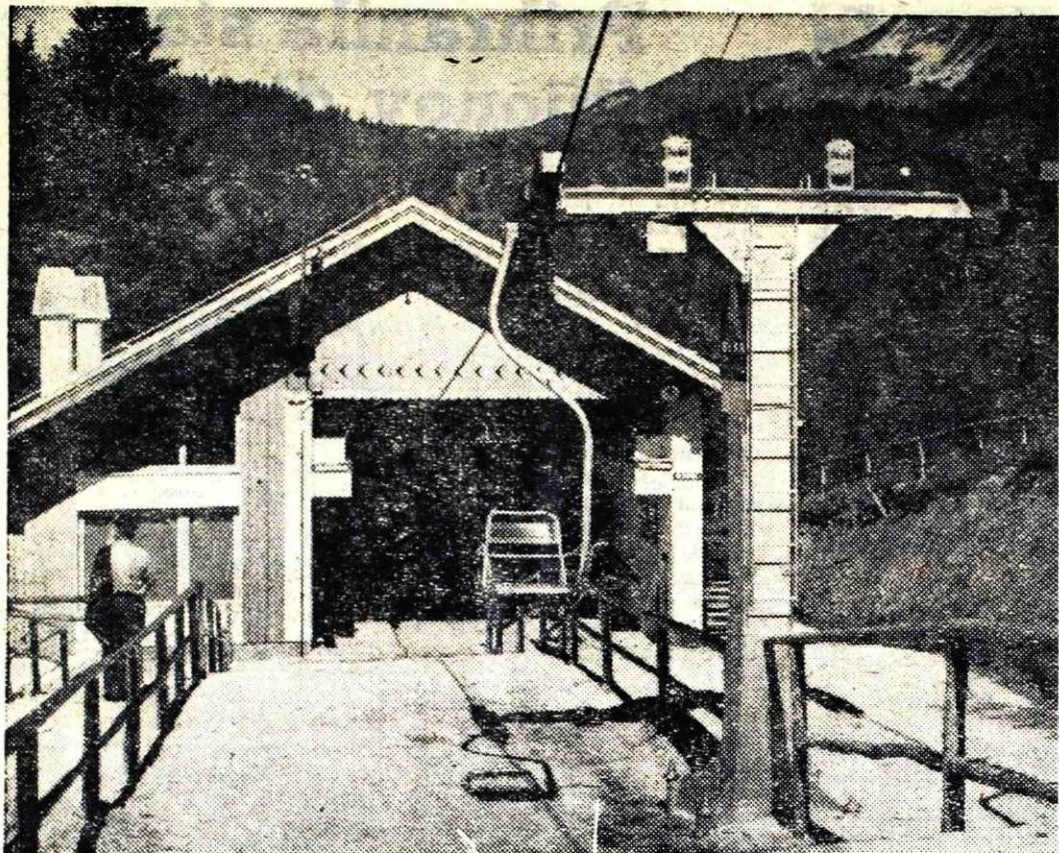
JAPONSKA — Švicarsko podjetje »Concast A.G.« iz Züricha gradi v japonski železarni »Kokko Steel Works Ltd.« novo napravo za kontinuirano vlivanje z dvema žilama, kjer bodo lahko vlivali kvadratne gredice premera 100, 130 in 190 mm. Obratovati bo začela predvidoma v letu 1966.

JUŽNOAFRISKA UNIJA — Južnoafriška železarna »Union Steel Corp.« je naročila pri »Concast A.G.« v Zürichu napravo za kontinuirno vlivanje gredic s premerom 90 in 100 mm kvadrat, ki bo imela 4 žile. Imela bo letno zmogljivost 300.000 ton ter bo pričela obratovati v letu 1967.

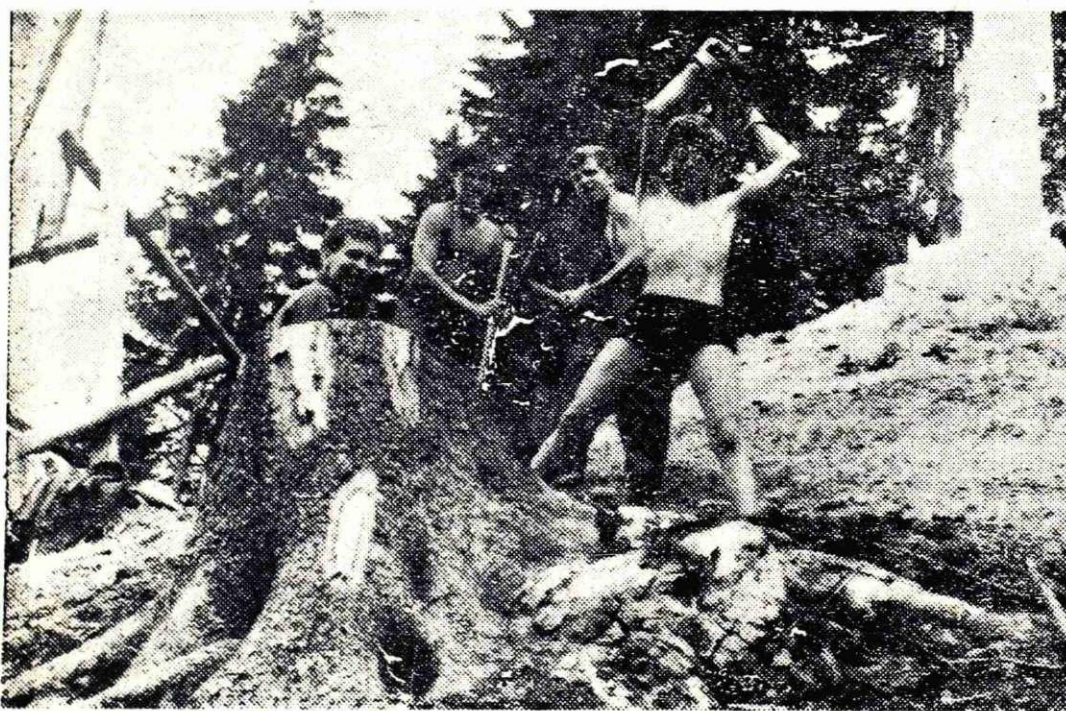
RODEZIJA Na zahtevo rodezijske vlade bodo prišli v to državo japonski strokovnjaki, ki bodo raziskali nahajališča železnih in ostalih rud ter premoga. Posebno so zanimiva nahajališča železne rude v bližini kraja Bukwe, kjer ima ruda 64% železa ter pameravajo zgraditi naprave za peletiziranje.

ŠVEDSKA — V švedski železarni »Domnarvets Jernverk« bo v kratkem pričela obratovati največja kisikarna v Evropi, ki bo dobavljala potreben kisik za novo kaldo jeklaro, kakor tudi za ostale potrebe te železarne. Njena zmogljivost je 12.000 Nm³ kisika na uro, ki ga bodo pod pritiskom 30 atmosfer polnili v rezervoarje in od tam dovajali potrošnikom.

ZDA — Železarna »Carpenter Steel Co.« je razvila novo vrsto ognjeodpornega jekla s kromom, nikljem, bakrom, niobom, tantalom in titanom, ki ima visoko trdnost (110 oziroma 180 kg/mm² v žarjenem in kaljenem stanju). Poleg tega je to jeklo tudi dobro odporno proti koroziji in se da dobro obdelovati.

Spodnja postaja žičnice na Španov vrh. Doslej so prepeljali že več kot 53.000 izletnikov.

Najbolj pereč problem je cestna povezava z Jesenicami in neurejena smučišča. Mladinska brigada se je poizkuševalno lotila prav teh dveh problemov

Planina pod Golico nov turistični center

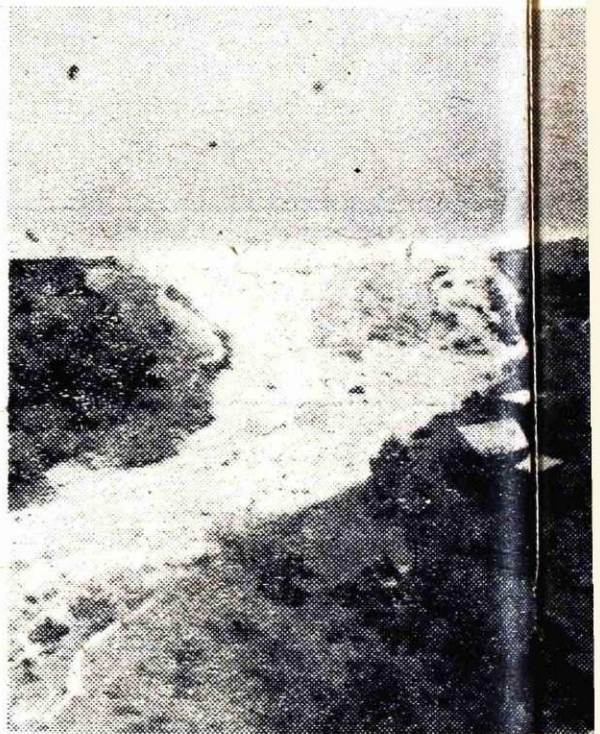
Več kot pol leta že obratuje žičnica na Španov vrh, ki je ena od najbolj modernih in sodobnih žičnic — sedežnic v Sloveniji. Doslej so že prepeljali 53.000 izletnikov, med njimi največ smučarjev. Morda ne bo odveč, če podrobneje seznamimo naše bralce s sončnimi in senčnimi stranmi žičnice na Španov vrh v zadnjih šestih mesecih. Žičnica je obratovala zadovoljivo in zato zasluži pohvalo podjetja Ljubljana-transport — poslovna enota Jesenice in seveda tudi osebje žičnice. Bilo je nekaj napak, vendar so jih odstranili v kratkem času. Največji problem je prav gotovo povezava Planine pod Golico z Jesenicami.

Omenjeni problem pa bo letošnji rešen, saj na cesti in na smučiščih ob žičnici že delajo mladinske delovne brigade. Njihova naloga je, da poizkusijo odpraviti pomanjkljivosti. Odstranjene bodo tudi table, ki usmerjajo promet po določenem voznem redu, ki je že pri vstopu v ta del Gorenjske marsikateremu gostu povzročil slabo voljo. Vemo tudi, da so obiskovalci razne pomanjkljivosti gledali s še bolj črnimi očmi. Jasno je tudi, da z žičnico in cesto niso rešeni vsi problemi. Treba bo zgraditi nove gostinske objekte. Zvedeli smo tudi, da nameravajo na Španovem vrhu zgraditi dve brunarici. Predlog ni slab, vprašanje pa je, kako bo s prenočišči. Turist, ki bi rad preživel svoj dopust na Španovem vrhu ne bo hotel biti odrezan od sveta, vemo pa tudi, da žičnica pozimi preneha z obratovanjem že ob 5. uri popoldan. Težko bodo organizirali zabavo za nekaj gostov in bo morda bolje, če bi na Španovem vrhu zgradili restavracijo z večjo zastekleno teraso in kuhinjo, tako da bi lahko sprejela tudi po 100 gostov. Za turiste-dopustnike, ki nameravajo preživeti nekaj dni na smučiščih na Španovem vrhu, pa naj bi zgradili v Planini pod Golico sodoben motel. Turisti radi prihajajo s svojimi vozili v naše kraje in si iščejo zabave. Zato ne bi smeli pozabiti na ustrezen kader, ki bi znal gostom postreči in jih zadovoljiti tudi takrat, ko je promet največji. To bi bil napredek na področju gostinstva, kajti dosedanjí lokali

pogrešajo vse to. Kljub majhnemu prometu morajo gostje čakati dalj časa, preden so postreženi. Račun ustreza nadmorski višini kraja.

V minuli sezoni je bilo na Španovem vrhu tudi precej poškodb, ki so jih utrpeli smučarji, botrovala pa so jim v glavnem slabo urejene smučarske proge. Žal na Jesenicah danes ne vemo, kdo odgovarja za urejanje smučišč. Podjetje Ljubljana transport — poslovna enota Jesenice je nudilo smučarskemu klubu Jesenice ugodnosti pri vožnjah na žičnici, toda smučarski klub se ni najbolje izkazal pri urejanju proge in taptanju snega. To so vprašanja,

ki jim bo treba v svetiti več pomenov. Mo hoteli, smučarjevega vrha, bodla širok ponašaj kot najbolj tva. Podjetje Ljubljana si prizadeva, da bi kljivosti odpravili vsega dela iz moj. Pomagati jim bodo ristični delavci in g bi morali imeti najres, jim nudu slučejo imeti doček. prizadeti ne sejo zem rok, amak na z delom že staj. zone ne bi stali p vendar vemo, da ir naše Gorenjske, dov njih pogojev, raz ma v vseh letih čas turizem na Jesenici okolici res zavel, najti srce, ki bo kri po že obstoječih nina pod Golico bo slovela kot let in ristični center, ki b jih naravnih lepota vreden drugič, z rističnim krajem.

Politika, ekonomika in... morala

Na petem kongresu ZKS smo slišali, da v socialistični družbi ni mogoče smatrati zgoraj zapisanih pojmov drugače kot enoten sklep, kar bi pomenilo, da moramo vse bolj dosledno stremeti za tem, da bodo postajali ekonomsko-politični procesi vse bolj moralni, to je takšni, da ne bodo izstopali iz okvira zapisanih in nezapisanih norm o vrednotenju posegov, odločitev, izvrševanja oblasti, vodenja in upravljanja ter ustvarjanja čistega in nekorumpiranega sožitja med ljudmi.

Kljub dovolj jasni opredelitvi socialistične morale, doživlja le-ta v pogojih neposrednega ustvarjanja socializma občasne deformacije, ki smo jim izpostavljeni vsi ljudje, vsak v okviru svojega mesta v družbi in vsak odvisno od položaja v proizvodnji ali sistemu organizacije.

Ustvarjanje materialno in duhovno bogatega ljudskega sožitja iz polkolonialne revščine ni ne enostaven ne kampanjski proces, pač pa je nekaj, kar v ustvarjanju novega, boljšega in bogatejšega prinaša vse polno možnosti za notranje korumpiranje, ki je pogojeno s tem, da si pač

skušajo posamezne kategorije ljudi ali posamezen človek ustvariti čim boljše materialne pogoje neodvisno od legalnih možnosti in mimo rezultatov lastnega dela. Tako se napredek gospodarskega temelja, na katerem gradimo pogoje za boljše življenje vseh ljudi, dnevno srečuje s težnjami, v okviru katerih si posamezni ljudje ali skupine skušajo ustvarjati boljše življenje čez noč ali vsaj mnogo hitreje, kot za to dozorevajo objektivni družbeni pogoji.

Delen vpogled, ki nam pokaže kako in koliko odstopajo današnje razmere od tega, da bi ekonomika, politika in

morala tvorili enovit in kompakten sklop, lahko razberemo iz podatkov o kaznivih dejanjih in prekrških v gospodarstvu. Ti podatki nam nakazujejo tudi obseg deformacij med moralo posameznih ljudi in skupin v naših pogojih ustvarjanja gmothe osnov za socialistično družbo. (Poslužili se bomo podatkov za leto 1964).

Lani so gospodarska sodišča v Sloveniji obravnavala 694 prestopkov, kar je manj kot v prejšnjih letih. Vse te prestopke lahko razvrstimo v 26 vrst, kar je tudi manj kot prej, saj jih je bilo še leta 1963 35 vrst. Lani je bilo pred

gospodarskimi sodišči naše republike obsojenih 572 pravnih in 689 odgovornih oseb. Največ pravnih oseb je bilo obsojenih na denarne kazni od 50 do 200.000 din, največ odgovornih oseb pa na kazni od 5 do 10.000 din. Gospodarska sodišča so izrekla lani za dobrih 109 milijonov dinarjev kazni, kar je več kot v prejšnjih letih, kljub temu da je bilo prestopkov manj. To pomeni ali da so bili lani storjeni prestopki hujši kot v prejšnjih letih ali da je bila poostrena represija. Lani so gospodarska sodišča zasegla za dobrih 21 milijonov dinarjev premoženjske koristi, kar je tudi več kot leto poprej, a znatno manj kot dve leti nazaj.

Zanesljivo ni mogolati na osnovi obsegvilnega poslovanja, javlja pred gospodarskimi sodišči, popolne slike pokazala, koliko odstopa od socialističnih pov in socialistične

Lahko je samo d kazatelj in nuda sam len vpogled v to pod Vzporedno z up kaznivih dejanj in p v gospodarstvu naglo število takšnih dejanj odkrivajo delovne or je same. Lani so delganizacije same od prijave že dobro vseh obravnavanih p Zlasti organi delavslmoupravljanja začel

bo treba v bodoče povečati, če bodo smučišča špavirha, bodo zaslovenim po naši domovini bolj »vaja« smučišča. Ljubljana transport zadeva, da bi pomanjki odstranili, vendar lela ne morejo sami. ti jim bodo morali tudi delavci in gostinci, ki ali imajo največji interes nuditi usluge; če ho-eti doček. Zato vsi i ne smejo držati kri-č, ampak naj začnejo i že sedaj. Mrtve se bi smeli poznati, ko vemo, da ima ta del renjski dovolj ugod-ovjev z razvojem turiz-eh letnih časov. Da bo na Jesenicah in v res zavrel, bo treba ce, ki bo poganjalo e obstoječih žilah. Pla- i Golici bo lahko za-ot leti in zimski tu-entenci ki bo po svo-ivnih epotah enako-ugum iz znanim tu- i krajem.

CESTA ČEZ VRŠIČ JE PREVOZNA

Prelaz na Vršiču sodi med najlepše gorske prelaze pri nas in v svetu, žal pa je več kot pol leta zaprt za ves promet. V minulem tednu so s ceste odstranili sneg in vzpostavili promet med Kranjsko goro in Primorsko, vendar pa je cesta prevozna samo za motorna kolesa in osebne avtomobile. Na nekaterih me-

stih je kljub prizadevnemu vzdrževalcu in sodobni mehanizaciji še vedno veliko snega in ga niso mogli odstraniti. Ljubiteljem gora in izletnikom svetujemo, da s seboj vzamejo smuči, ker je še vedno odlična smuka pod Prisojnikom in Mojstrovko. Poleti bodo izletniki našli dovolj zabave v okolici, ki je

bogata planinskega cvetja. Turisti, ki imajo lastna vozila pa se bodo lahko po dolidanski smuči peljali na Bled in se okopali v Blejskem jezeru. To je redek ali pa celo edinstven primer v svetu, da se v razdobju ene ure lahko nasmučaš in še okoplješ v naravni topli vodi.

P. K.

Proslava krajevnega praznika v Žirovnici

Lep prispevek letošnjemu praznovanju krajevnega praznika, ki je trajalo teden dni, je dala Svoboda »France Prešeren« Žirovnica. Na slavnostnem prostoru v Glenci nad Breznico je uprizorila v soboto zvečer Finžgarjevo igro »Divji lovec«. Domačinom sicer že poznana ljudska igra je znova privabila številne gledalce, ker jih je zanimala uprizoritev na prostem. Igralci, ki jih je vodil režiser Ciril Vister, so tudi tokrat uspeli. Mnogo pa je k uprizoritvi pripomogla scena na prostem, dobra razsvetljava s svetlobnimi efekti in ozvočenje. Več kot 500 ljudi, ki so si ogledali Divjega lovca na prostem, je uprizoritev igre rojaka Finžgarja ponovno navdušila in si jo bodo še ogledali, če jo bodo ponovili.

Letošnje praznovanje krajevnega praznika so zaključili Žirovničani v nedeljo s kome-

moracijo pri spomeniku talcem v Mostah. Iz Most so krenili v povorki z godbo na čelu na slavnostni prostor na Breznico, kjer je bilo srečanje z borci Cankarjevega bataljona. Tu so govorili predstavniki krajevnih družbeno-političnih organizacij, o Cankarjevem bataljonu pa prvo-borec Franc Konobelj-Slovenko. Ob zvokih žalostnih godbe na pihala so ponesli vence na grobove padlih partizanov, potem pa je bilo strelsko tekmovalje z zračno puško. Pomerilo se je 21 ekip krajevnih družbeno-političnih organizacij. Popoldne je bil na slavnostnem prostoru še koncert godbe na pihala, ki naj bi mu sledilo ljudsko rajanje. Številne udeležence pa je dež pregnal s slavnostnega prostora v Glenci v dvorano Svobode na Breznici, kjer so se prav tako prijetno zabavali in zaključili neuradni del praznovanja.

Za dan borca martinariji na Mežaklji

Delovni kolektiv martinarije vključuje okoli 80 bivših borcev. To je vzpodbudilo sindikalni odbor obrata, da je organiziral na dan borca na Mežaklji srečanje martinarijev-borcev in pripravil v počastitev praznika primer-no proslavo. V kulturnem programu proslave naj bi poleg recitatorjev nastopil tudi pevski zbor 18. martinarijev. Z veliko voljo in ob razumevanju obratovodstva jim je uspelo naštudirati tri pesmi. Proslava naj bi bila na prostem. Zaradi deževnega vre-

mena pa so bili v nedeljo že v zgodnjih urah na Mežaklji, kjer so preurejevali nedogra-jeni mladinski dom v prireditveni prostor. Kljub slabemu vremenu so prišli nekateri na Mežakljo peš, drugi z lastnimi vozili, večina pa z avtobusi.

Ob 11. uri so se zbrali martinariji pred prireditvenim prostorom. Predsednik sindikalnega odbora Janko Bauman je orisal revolucionarno pot in sodelovanje martinarijev v NOB ter jim čestital k prazniku. Obratovodja inž. Stanko Čop pa je govoril o velikih uspehih martinarijev od osvoboditve do danes, o uspehih, ki jih dosegajo pri povečevanju in izboljševanju proizvodnje in pri rekonstrukciji železarne. Izrazil je prepričanje, da bodo marti-

nariji tudi v prihodnje avantgarda jeseniške železarne. Govorom je sledil kulturni program, ki so ga pričeli pevci s staro revolucionarno pesmijo »Vzbujenje duhov«, sledila je borbena pesem »Na juriš«, tej pa žalostinka »Tam na Pugled gori«. Program so od pesmi do pesmi dopolnjevali z recitacijami pionir-j in pionirke. Proslavo so zaključili z enominutnim molkom v spomin padlim martinarijem-borcem in z izročitvijo venca, ki so ga ponesli trije martinariji pred spomenik prvih padlih partizanov na Obranco. Pevci, ki so se predstavili svojim sodelavcem prvič so toliko bolj navdušili, ker sestavljajo zbor sami martinariji. Po proslavi je bila zabava. Za veselo razpoloženje je poskr-

bel instrumentalni trio. Martinarije in njihove svojce, ki so proslavljali v nedeljo na Mežaklji, je obiskal tudi tehnični direktor železarne Bogomil Homovec.

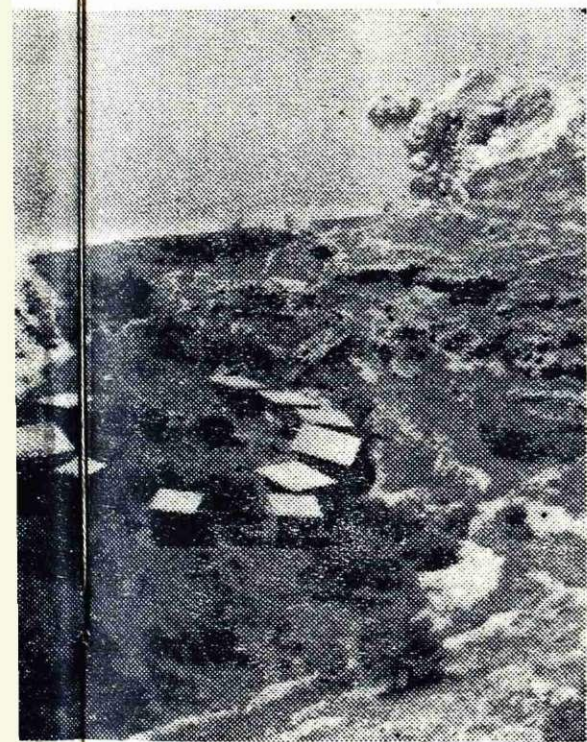
ZAHVALA

Sindikalni odbor martinarije se zahvaljuje tov. Poldetu Ulagi za požrtvovalnost pri ustanovitvi pevskega zbora martinarije ob 20-letnici osvoboditve.

Dolžni smo mu javnega priznanja za njegov trud, ki ga je vložil, da je nastop tudi uspel. Obenem želimo, da na novo ustanovljeni pevski zbor tudi naprej deluje ter da se razširi v zbor železarjev.

Janko Bauman

Počitniški tabor TVD Partizan Jesenice je letos prav tako v Baški. Toda na drugem kraju. Na sliki so dobro vidne hišice za katerimi bodo postavili šotore.

vo ni mogoče izdelovati obsega nepravilnosti, ki se pod gospodarskim so- pred kazenskimi opolne slike, ki bi koliko odstopa mo-loveka današnjega ocialističnih princi-pialistične etike. e samo delen po-nudi samo parcia-d v to področje. io z upadanjem ejanj in prekrškov stvu naglo narašča-šnih dejanj, ki jih delovne organizaci-ani so delovne or-same odkrile in e dobro polovico navanih poneverb. ni delavskega sa-nja začenjajo vse

pogostejše vlagati prijave, ko gre za hujša kazniva de-janja posameznih odgovornih uslužbencev. To kaže na okrepljen pomen delavskega samoupravljanja, ki ni nepri-zadeto nad tem, koliko mo-rale je v poslovnosti delov-ne organizacije. Kljub temu, da skušajo pogosto sum, raz-pravo ali kontrolo, ki jo sprožijo samoupravni organi onemogočiti, češ da so na de-lu sile, ki stvari ne razumejo in z učenimi, razpravami na visokih nivojih delujejo pro-ti pobudam samoupravnih or-ganov, se vse pogostejše izka-že, da delavčeva logika in de-lavski razum, dobro vesta, kaj je moralno, zakonito in družbeno koristno, kaj pa se od teh stvari oddaljuje.

Več kaznivih dejanj je tam,

kjer je pomanjkljiva notranja kontrola, slaba organizacija dela in poslovanja ter po-manjkljiva finančna ter ma-terialna evidenca. Tatvine družbenega premoženja om-ogoča zlasti nezadostno zava-rovanje predmetov ali po-manjkljiva kontrola. Še se dogaja, da služijo inventurni popisi bolj prikrivanju stanja in izvršenih zlorab kot ugo-tavljanju dejanskega stanja. Tudi so inventure prepuščene včasih prav tistim ljudem, katerih posle bi bilo potreb-no kontrolirati; saj imajo le-ti poseben interes, da popis ne pokaže dejanskega stanja. Nepravilna in nezakonita uporaba skladov v delovnih organizacijah ter njihovo na-namensko trošenje, je vzrok čestim goljufijam, ponareja-

nju uradnih listin in zlorabi službenega položaja. S tem se ustvarjajo pogoji za izvrše-vanje kaznivih dejanj in za okoriščenje posameznikov.

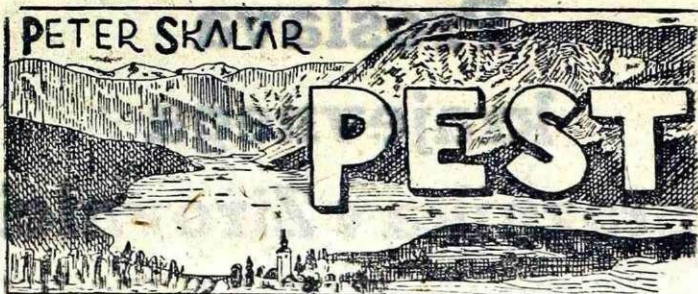
Najrazličnejše oblike pod-kupovanja, za katere obsta-ja nebroj priložnosti v vsak-danjem življenju, še vedno spremljajo današnje razmere in bomo imeli z njimi oprav-ka tudi v bodoče. Od nude-nja raznih majhnih uslug, ugodnosti in daril do resnih oblik podkupovanja v obliki znatnih materialnih dobrin ali visokih denarnih zneskov nastopa nebroj različnih ob-lik podkupovanja, ki so po-gosto navidez zelo nedolžne in ob površnem opazovanju čisto legalne. Omogočanje potovanj, letovanj, zaposlo-vanje sorodnikov in znancev,

razne ugodnosti nakupa ali prodaje zajemajo v glavnem posameznike. Pogosto pa skušajo podkupiti cele pa-noge zaposlenih.

Tudi zaposlovanje ljudi, ki so bili že kaznovani zaradi poneverb, zlorab, izkorišča-nja položaja, prilaščanja družbenih sredstev, sumljivih osebnih zvez, podkupovanja in tako dalje na odgovorne položaje, kjer jih priložnost lahko ponovno zavede, je še pogosto v praksi. V letu 1963 je okrožno sodišče v Ljub-ljani ugotovilo, da je bilo od 80 obsojenih vodilnih ljudi iz gospodarstva 30 že prej kaz-novanih. Postavljanje ljudi na mesta poslovodij, komer-cialistov, samostojnih refe-rentov, knjigovodij, prodaj-

nih ali nabavnih referentov, v trgovini, gostinstvu, indu-striji in kmetijstvu naj bi bilo vse bolj podvrženo pre-soji človekovega prejšnjega delovanja in naj bi upošte-valo njegovo prehojeno živ-ljenjsko pot.

V zvezi z nepoštenostjo po-gosto srečujemo pomisleke, ki se nanašajo na življenjski standard delovnih ljudi. Res so dohodki posameznih kate-gorij delavcev v nekaterih delovnih organizacijah tako skromni, da se v tem dejstvu skriva kal teženj po poveča-nju osebnega dohodka tudi z nelegalnimi sredstvi. Ob takšnih primerih se slišijo tudi glasovi o socialni pra-vičnosti ali življenjski nuji, ki naj bi pogledala človeka v (nadaljevanje na 8. strani)

26. nadaljevanje

»Eisberger je vojak.« Vojak je rekel odrezano in glasno, kakor bi hotel reči: »Golobček moj, vojaki znamo prenašati lakoto. Zato mi ne poj kakšnih pesmic o praznem vanipu.« Stopil je tako tesno k orožniku, da mu je zašepetal skoraj na ustnice: »Poročnik zna razlikovati tisto, česar večina Nemcev v tem času ne loči. Zanj je streljanje zvezanih gnusno opravilo. Zato mu je mnogo več do ruske fronte, ko do tebe, ki se nikjer ne začneja in ne kaže, da bi imela kje svoj konec.«

Orožnik ga je slišal kakor iz daljave, čeprav so besede legale skoraj na njegove ustnice. Odkar je slišal besedo o tem, da je lačen, se mu je začel želodec premetavati in niti skrajni napor ni mogel odtrgati njegovih misli od sklede vroče juhe, ki si jo je zaželel.

»Imate morda kaj za zob? Lačen sem kot volk,« je vprašal iznenada. »Verjemite, da v svojem življenju še nisem prosil hrane in ne vem, kam je nocoj skopnel moj ponos?«

»Pustite tisto o ponosu,« se mu je zasmelja Steiner. »Recite kar tako, kakor to naredi Eisberger. Potegni že svoj komis iz tornistre, da se ti ne usmradi, reče. Razen žagovinastega policijskega kruha in margarine vam nimam kaj drugega ponuditi. Če ste lačni, kot ste pravkar dejali, in če niste preveč razvajeni z zaseko, vam bo nemara teknilo.«

»Preveč govorite.«

»Že razumem,« je odvrnil Steiner in si potegnil telečnjak na stran. »Prestradani ni v stanju čakati.« Pomolil mu je dnevni obrok kruha, v katerega je bil popoldne natlačil precejšen kosček margarine. Potem je stopil korak vstran in se zagledal v temo.

Kaiser je zasadil otrple dlesni v kruh in z velikim naporom odtrgal velik zalogaj. Odrevene mišice na obrazu in ohromele dlesni so ga komaj ubogale. Zato je snel rokavici in začel lomiti kruh ter si ga tlačiti v usta. Steiner je potrpežljivo čakal, da si bo orožnik naredil v želodcu dno in preprečil mišicam, da ga ne bodo več skelele. Ko je žvrkljal in slinil zadnje zalogaje, je Keiser prišel spet do besede.

»Hvala,« je rekel. »Mislim, da bo kmalu dan, saj pečena žagovina in margarina čisto dobro krotita človekovo neugodje. Kdo bi si mislil, da je načrtu človeku toliko lažje?«

Prej ste nekajkrat omenili zaseko. Kadar bosta prišla s poročnikom spet v Wocheia, vaju pogostim z njo.«

»Zelo dobro,« je rekel Steiner. »Samo če bo Eisberger...«

»Če bo Eisberger? Kaj, vendar? Pa menda ne mislite, da bi ga ob zori Tomaž ali kateri njegovih? Saj ni tako trapast, da bi dvigal glavo preveč od tal.«

»Kaj trapast? Pameten je.«

»Tako si že dolgo mislim, čeprav je skregan s poslušnostjo, kar seve močno obsojam. Veste, tudi meni se gabi, kar počenja SD v teh krajih. A to še ne pomeni, da se upiram ukazom. Moji nazori so: red, poslušnost in ubogljivost.«

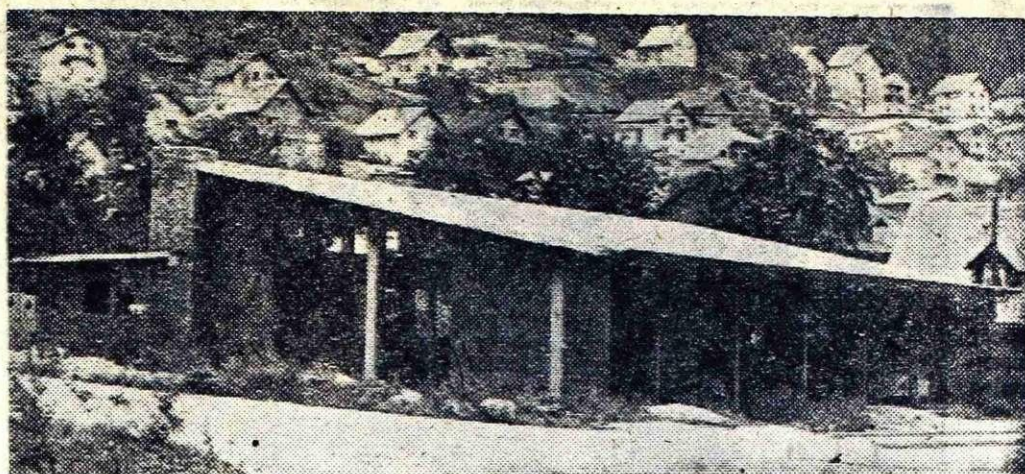
»Eisbergerjevi so čisto drugačni. Nikogar ne spoštuje in malokoga uboga. In njegovi nazori niso čisto brez vpliva na nas. Njegovo moštvo ne uboga več vsega, kar je ukazano. To boste imeli nemara priložnost opaziti ob zori in prav to me začneja vse resneje skrbeti, gospod Gendarmeriemeister. Zaradi tega se lahko primeri, da ne bo več tu, ko naju boste blagovolili povabiti na gostijo z zaseko.«

»A tako, krucifiks v dreku? Zakaj ste mi potem pripovedovali tisto, da je postal poročnik namesto bi bil degradiran? Dajte no mir s svojimi slutnjami! Če bo šlo tako naprej, krucifiks z nogami v dreku, postane to noč najmanj hauptmann.«

Ko je mlel zadnji kosček kruha, je čutil orožnik še tolikšno ugodje, da je postajal šegav in si je bil v stanju izmišljati v vsakem stavku nove bolj in bolj nemogoče banalne kletvice.

»Ja, Marija brez onega,« je brundal, »če ga bomo kaj pokidali, postane nemara celo oberst.«

»Tudi to se utegne primeriti, saj navsezadnje ni brez pomena, da stoji za njegovim hrbtom policijski poveljnik Hann. Uporablja ga kot svoj bojni voz za poravnavanje lastnih računov z Messnerjem in drugimi iz civilne uprave ter SD.«

PA BREZ ZAMERE

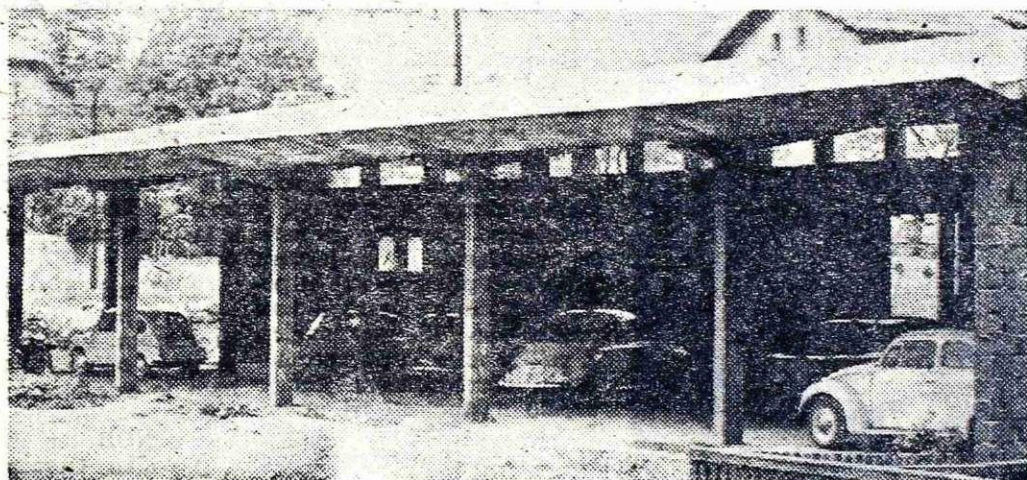
Zadnja leta skušajo tudi jeseniška trgovska podjetja modernizirati svoje prodajalne. V takem prizadevanju se je leta 1961 odločilo tudi trgovsko podjetje »Rožca«, da zgradi lastno trgovsko hišo. In res, kmalu so najeli 20 milijonov kredita in za Jelenom je zrasla stavba, ki naj bi bila bodoči trgovski paviljon. Prav takrat pa so se začeli razgovori o selitvi »Kašte«, prodajalne trgovskega podjetja »Zarja«. In seveda rešitev se je kar sama ponujala — novi paviljon, ki ga gradi »Rožca«. Tako je »Zarja« prevzela obveznosti do banke ter povrnila ostale stroške.

Med tem časom so trgovski moške uvideli, da tam ni pravo mesto za trgovino in z gradnjo je bilo konec. Kasneje so se dogovorili z železarno, da jim odstopijo objekt, za proti vrednost pa naj železarna uredi trgovski lokal v novih blokih na Koroški Beli.

Vendar še vedno ni dokončnega dogovora in »Zarja« še vedno plačuje banki kredite, objekt pa razpada.

Nekateri lastniki avtomobilov so se znašli in uporabljajo stavbo za parkirni prostor oziroma za garažo ter upajo, da se še lep čas ne bodo dogovorili o usodi razpadajočega objekta.

In tako imamo na Jesenicah razpadajočo trgovsko stavbo, vredno 20 milijonov. V njej pa brezplačne garaže. Pa smo res bogati na Jesenicah, ali ne? S.H.

Samostojna razstava slikarja Zdravka Kotnika

V avli nove osemletke v Mojstrani je v počastitev dneva borca, razstavil v preteklem tednu svoja slikarska dela član jeseniškega Dolik, Zdravko Kotnik. To je po Tonetu Tomazinu in Pavlu Lužniku že tretji član Dolik, ki je v zadnjem času samostojno prikazal našemu občinstvu sadove svojega likovnega ustvarjanja.

Kotnik, ki živi v Mojstrani, se je predstavil s skupno 21 deli in sicer 14 v olju in 7 akvarelov. Tematika, ki jo je pri svojem slikarskem ustvarjanju zajel, je prepoznana z ljubeznijo do rodne grude in našega planinskega sveta. Iz njegovih platen in akvarelov izžarevajo zimski in letni motivi vso njegovo veliko voljo in nadarjenost, ki sta mu omogočili, da je ustvaril tisto, kar je nosil v svoji notranjosti. Brez dvoma so njegovi eksponati zadovoljili številne obiskovalce razstave,

ki tudi niso štedili s priznanji, iznešenimi v knjigo opomb.

V svojih delih je Kotnik realist, ki nariše tisto, kar vidi, vendar s pravim občutkom za mero. Barvno tehniko obvlada dobro, tudi kompozicijska stran njegovih stvaritev je razen redkih izjem, kjer se mu je morda nekoliko mudilo, v redu, medtem ko je v izbiri motivov velik mojster. Je izrazit krajinar, ki je močan tudi v akvarelu, saj so nekateri njegovi majhni akvareli, kot npr. »Pri Rosu« naravnost imenitni ter iz njih diha vsa lepota in poetičnost njegove ožje domovine — okolice Mojstrane.

K prijetnemu vzdušju je doprinesel svoje tudi razstavni prostor v avli osemletke. Lahko zaključimo, da je Zdravko Kotnik s svojo prvo samostojno razstavo lepo uspel in to mu naj bo vzpodbuda pri njegovem nadalj-

njem delu na področju slikarske umetnosti.

K.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dobrega očeta, starega očeta in strica

JANEZA SMOLEJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo dr. Tancarju za požrtvovalno nego v času njegove bolezni. Prav tako se zahvaljujemo govornikoma za poslovljne besede in jeseniški godbi.

Zalujoci sin Ivan z družino, hčerki Elica in Slavka z družinama

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

10. in 11. julija ameriški VV film LJUBEZEN Z NEPOZNANIM ob 17. in 19. uri
12. julija francoski barvni CS film BABET GRE NA VOJSKO ob 17. in 19. uri
13. in 14. julija češki film REVOLVERAS IZ ARIZONE ob 19. uri
15. julija ameriški barvni CS film JUPITERJEVA LJUBICA ob 17. in 19. uri
16. julija jugoslovanski film ZVEDETI RESNICO ob 17. in 19. uri
17. julija španski barvni film PEVEC POTEPUH ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

10. do 11. julija češki film REVOLVERAS IZ ARIZONE ob 18. in 20. uri
12. do 13. julija ameriški VV film LJUBEZEN Z NEPOZNANIM ob 18. in 20. uri in 13. julija ob 20. uri
14. julija ameriški barvni CS film JUPITERJEVA LJUBICA ob 18. in 20. uri
15. in 16. julija jugoslovanski film IZDAJALEC ob 20. uri
17. julija francoski CS film SLAVNE LJUBEZNI ob 18. in 20. uri

Kino Dovje

10. julija švedski film OBRAZ VOJNE
11. julija sovjetski film BITKA NA VOLGI

15. julija ameriški VV film LJUBEZEN Z NEPOZNANIM
17. julija češki film REVOLVERAS IZ ARIZONE

Kino Koroška Bela

10. julija jugoslovanski film IZDAJALEC
11. julija ameriški barvni film PTICI
12. julija češki film REVOLVERAS IZ ARIZONE
17. julija jugoslovanski film ZVEDETI RESNICO

Kino Kranjska gora

10. julija ameriški barvni film PTICI
11. julija jugoslovanski film IZDAJALEC
15. julija češki film REVOLVERAS IZ ARIZONE
16. do 17. julija ameriški VV film LJUBEZEN Z NEPOZNANIM

Dežurni zdravnik

Za čas od petka, 9. julija od 12. ure do 16. julija do 12. ure. ZAHODNI DEL: dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5; telefon 94. Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL: dr. Stan-ka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražišar 34; telefon 82 244 ali int. železarne 733.

ŠPORTNE BRZOJAVKE

Jeseniški odbojkarji so od-potovali na Češkoslovaško, kjer bodo sodelovali na turnirju mladincev Češkoslovaške. Prvo ligaško moštvo Spartak iz Bratislave pa se bo udeležilo odbojcarskega turnirja na Jesenicah ob občinskem prazniku.

Zaradi slabega vremena je odpadel balinarski turnir v počastitev Dneva borca. Turnir bo v nedeljo na balinišču v Bazi, sodelovalo pa bo 10 ekip iz terenskih odborov: Hrušica, Plavž, Sava, Podmežaklja in Javornik. Ekipa bodo tekmovala za prehodni pokal Zveze borcev.

Počitniški tabor v Baški že služi svojemu namenu. V prvi izmeni je 100 otrok iz osnovne šole Prežihov Voranc in Tone Čufar. V Baški bodo ostali 12 dni.

Med tujimi alpinisti vlada vedno več zanimanja za naše gore. Zato je v Julijskih Alpah in Karavankah vedno več organiziranih skupin gornikov. V kratkem pridejo alpinisti iz Čehoslovaške. V naših alpah bodo letos plezali Češki alpinisti iz 4 skupin, vse pa bodo v gosteh pri planinskem društvu Jesenice, stanovali pa bodo v Gozd Martuljku.

V počastitev 30 letnice stavke in 20 letnice osvoboditve bo na Jesenicah več športnih prireditev. 19. julija bo četverboj v keglanju. Sodelovale bodo najboljše 4

ekipe iz medobratnih tek-movanj v keglanju na asfal-tu in sicer: mehanična delav-nica, livarna, elektro delavni-ca in OTK.

Božena Krajzel z Jesenic se je že uvrstila med najboljše igralka namiznega tenisa. V prihodnje dneh bo odpotovala v zvezno šolo za namizni tenis v Beogradu. V to šolo povabijo najbolj perspektivne igralka in igralce namiznega tenisa. Upamo, da so ravnali prav ko so povabili tudi Krajzevo z Jesenic. S tem ji bodo omogočili da bo v bodoče še bolje igrala in tekmovala kot doslej.

Pisali smo že da bodo jese-niški hokejisti že v avgustu prvič na ledu. Najprej bodo odpotovali v Francijo, kjer bodo odigrali 4 tekme. Najprej se bodo srečali z moštvom Villars de Lans. Naslednji nasprotnik je hokej-sko moštvo iz Chamonia. Tam bodo odigrali 2 tekmi 6. in 7. avgusta. Nato se bodo po-merili še 8. avgusta z moštvom Sant Gervais, nato pa bodo odpotovali v Zahodno Nemčijo v Obersdorf, kjer bo od 13. — 16. veliki med-narodni hokejski turnir.

Na VI. taborniški mnogo-boj Slovenije je občinska zveza tabornikov Jesenice poslala tudi svoje predstav-nike, ki so v skupni uvrstitvi zasedli odlično prvo mesto.

Največ zaslug za prvo me-sto imajo Čebelice in Med-

vedki, ki so med svojimi vrstniki do starosti 9 let bili najboljši.

Taborniški odred Jeklarjev bo tudi letos postavil v Fažani tabor kjer bo v prihod-nih mesecih taborilo okrog 400 tabornikov občine Jese-nice. Prva skupina bo odšla v Fažano že okrog 15. julija.

Priprave za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu so že v polnem teku. Na eni od zadnjih sej odbora za izved-bo svetovnega prvenstva v hokeju so razpravljali tudi o cenah vstopnic za to kvalitet-no prireditev. Cene vstopni-

cam bodo naslednje: V Ljub-ljani za tekme A skupine se-deži od 2000 — 5000 din, sto-jišča pa od 600 — 2000 di-narjev. Za tekme A skupine, ki bodo na Jesenicah pa je za stojišča predvidena vstop-nina od 600 din, preko sindi-kata 400 dinarjev in 2000 di-narjev za sedeže. Cene vstop-nicam za tekme B skupine v Ljubljani od 500 do 4000 din, na Jesenicah pa od 400 — 1500 din (preko sindikata 300 dinarjev. Glede nabave vstop-nic preko sindikata železarne bomo še poročali.

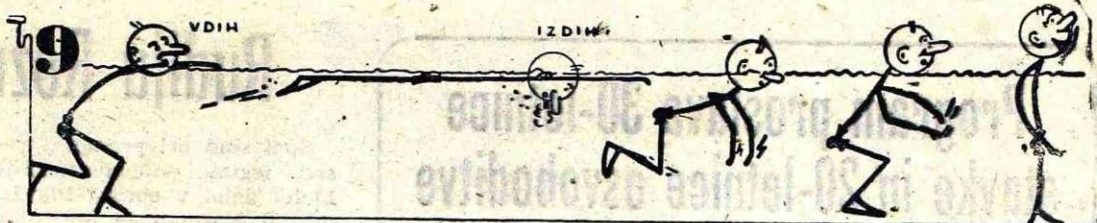
OBVESTILO!

Občane terena Podmežaklja obveščamo, da pisarna Krajevne skupnosti posluje od 1. julija 1965 naprej v I. nadstropju obnovljene stavbe Krajevne skupnosti. Uradne ure bodo v poletnih mesecih vsak ponedeljek in petek dopoldan od 10 do 12. ure in popoldan od 16. do 18. ure.

Krajevni odbor SZDL Podmežaklja se je s svo-jimi prostori, ki jih je imel na Cesti Fr. Prešerna št. 36 (pri Trevnu), preselil v pritlične prostore — levo, v stavbi Krajevne skupnosti Podmežaklja. Sestanki bodo v dvorani v I. nadstropju.

Steklarstvo obrtnega podjetja za popravila in vzdr-ževanje hiš Krajevne skupnosti Podmežaklja, ki je imelo delavnico na cesti Fr. Prešerna št. 47 (pri Mar-kotu), se je preselilo in bo od 1. julija naprej poslo-valo v nekdanjih prostorih SZDL Podmežaklja na cesti Fr. Prešerna št. 36.

Krajevna skupnosti
Podmežaklja

Naučimo se plavati

Če bi hoteli razpravljati o plavanju in njegovem pome-nu bi morali pisati precej več. Tokrat se bomo omejili le na rekreacijsko plavanje, ki predstavlja enega od naj-bolj zdravih načinov športne rekreacije. V zadnjih letih je vedno več jeseniških železar-jev, ki letni dopust preživijo ob morju, jezerih in rekah. Vedno več je takih, ki ob so-botah in nedeljah organizi-rajajo izlete in preživijo svoj prosti čas nekje ob vodi. Res je tudi, da je nekoliko nerodno ker ne znajo plavati. Vzroke bi težko poiskali. Po vsej verjetnosti so telesno vzgojni forumi doslej temu športu posvetili premajhno pozornost. Morda je vzrok tudi v tem, da nismo imeli na razpolago primerne kopa-lišča da bi poučevali pla-vanje. Sedaj imamo kopali-šče v Ukovi, žal pa je že 3 krat odjeknila vest, da je utonil mlad kopalca. Slišali smo tudi to da je utonil ker ni znal dobro plavati. Da bi bilo takšnih vesti čim manj in da bi znali plavati vsi, so pri komisiji za športno re-kreacijo v železarni ustanovi-li posebno skupino ljudi z

nalogo da bo poučevala pla-vanje. Podobno plavalno šo-lo imajo tudi v novem počit-niškem taboru železarne v Biogradu. Hkrati je pri ob-činski zvezi za telesno vzgojo organizirana skupina stro-kovnjakov, ki bo na kopali-šču v Ukovi poučevala plava-nje dopoldne in popoldne.

Če bo v železarni dovolj in-terestov, ki bi se radi na-učili plavati, se lahko prija-vijo na kadrovskem sektorju pri referentu za rekreacijo, kjer bodo dobili vsa navodi-la. Naša želja je, da naj v prihodnje med našimi sode-lavci, predvsem pa med mla-dino ne bo nikogar, ki ne bi znal plavati.

Odbojkarji osvojili pokal

V nedeljo in ponedeljek so v Novem mestu v počasti-tev Dneva borca organizira-li odbojcarski turnir za pre-hodni pokal Zveze borcev Novega mesta. Največ znanja na tem turnirju so pokazali odbojkarji z Jesenic in osvo-jili prvo mesto in pokal, ki ga bodo prihodnje leto poiz-kusili spet osvojiti in po treh zmagah obdržati stalno v svojih vitrinah. Razen je-seničanov so na turnirju so-delovali še odbojkarji iz Hoč pri Mariboru, Kočevja in No-vega mesta. Jeseniške odboj-karje so na turnirju v Novem mestu zastopali: Eržen, Po-točnik, Bogataj, Resler, Ku-čina in Končnik. To so sami

mladi igralci. Najprej je bila tekma med Novim mestom in Hočami. Tekma je štela tudi za slovensko prvenstvo v odbojcarski ligi, hkrati pa tudi za že omenjeni pokal. Zmagali so odbojkarji Nove-ga mesta 3:0. V naslednji tekmi so Jeseničani prema-gali moštvo Kočevja s 3:1. V tretji tekmi so boljši igralci iz Kočevja premagali moštvo iz Hoč s 3:2. V zadnji tekmi so se pomerili odbojkarji No-vega mesta in Jesenic. Zma-gali so Jeseničani s 3:2 in zasluženno osvojili pokal.

Radio Jesenice

Program od 10. julija do 15. julija 1965

SOBOTA — 10. julija

- lokalna poročila,
- obvestila in reklame,
- kulturno prosvetne zani-mivosti in problemi: Učni uspehi na šolah II. stop-nje v občini, Spomeniško varstveni problemi v ob-čini,
- čestitke in želje poslušal-cev,
- mladinska oddaja: Počit-niško delo mladih,
- turistični napotki.

NEDELJA, 11. julija

- Mi pa nismo se uklonili: Strelji v jutranjih urah (ustrelitev talcev v Mo-stah) in koledar važnej-sih dogodkov,
- obvestila in reklame,
- športnih 10 minut: Naši nogometaši so se uvrstili v višje tekmovalje,
- čestitke in želje poslušal-cev.

TOREK, 13. julija

- lokalna poročila,
- naši amaterji nastopajo: Poje zbor osnovne šole Prežihov Voranc,
- Delavska univerza: preda-vanje iz ciklusa »Sola za starše«,
- obvestila in reklame,
- čestitke in želje poslušal-cev.

ČETRTEK, 15. julija

- lokalna poročila,
- obvestila in reklame,
- 20 minut glasbe: Za vsa-kogar nekaj,
- jeseniške aktualnosti.

Program proslave 30-letnice stavke in 20-letnice osvoboditve

19.7.	Obratno tekmovalstvo v šahu
20.7.	Šahovska simultanka
21.7. ob 17. uri	Kratek koncert godbe na pihala (Delavsk dom)
21.7. ob 18. uri	Otvoritev razstave DOLIK (Lutkovna dvorana) Dokumentacijska — Muzej (Velika dvorana) Filatelistična (Citalnica) Ljudska tehnika (Gimnazija)
21.7. ob 20. uri	Dramska predstava »RDEČE ROŽE« (Javornik — Koroška Bela)
22.7. ob 10. uri	Rekreacijske športne igre (Poljane)
22.7. ob 18. uri	Zbor Svobodašev »Čufarjev večer« (cca 300 ljudi) — (Titov dom) Sprejem funkcionarjev Svobode (podelitev zbornika — cca 100 ljudi) — (Kazina)
23.7. ob 15. uri	Rekreacijske športne igre (balinanje, kegljanje) — (Jesenice)
24.7. ob 15. uri	Sportne prireditve — Odbojgarski, košarkarski turnir, prvenstvo v plavanju
24.7. ob 16. uri	Sprejem organizatorjev stavke, podelitev plaket in odlikovanj (Kazina)
24.7. ob 20. uri	Dramska predstava »Hlapci« (Titov dom)
ob 20.30 uri	Kresovi na Mežakliji, Stolu, Golici in v Završnici
25.7. ob 4. uri	Budnica
ob 8. uri	Zborovanje po grupah obratov, udeležijo se tudi stari delavci upokoenci in svojci — kratek ogled obratov
ob 9. uri	Koncert godb na pihala (godba Jesenice-Javornik) — (Za Jelenom ali osnovno šolo)
ob 10. uri	Zbor udeležencev proslave — Fanfare — Otvoritev in pozdrav — govor pokrovitelja — Skupni nastop pevcev in godb
ob 12. uri	Manjši športni nastopi (Za delavskim domom in vrt Kazine)
ob 13. uri	Kosilo za goste Po kosilu prosto in zabava

Rudiju Rozmanu v slovo

Spet smo pri prometni nesreči izgubili sodelavca, ki je 13 let delal v obratu Plavž.

Rudi Rozman je bil rojen v delavski izseljeniški družini. Njegova mladost ni bila brezskrbna. Ko se je iz tujine vrnil v Belo Krajino je občutil zelo zgodaj težave in pomanjkanje. Njegov oče je bil že v tujini član naprednih delavskih organizacij, leta 1942 pa je odšel v partizane, kjer je tudi padel. Samo leto dni pozneje je ob okupatorjem napadu podlegla ranam in nasilju njegova mati. Že takrat je vsa družina sodelovala z NOB in tudi Rudi kot 13-letni pionirček.

Po materini smrti so ostali prepuščeni sami sebi, za ostale člane družine pa je skrbel starejša sestra. Dva brata sta šla za očetom v partizane, kjer sta se borila vse do

osvoboditve, ostali trije otroci pa so se v najtežjih časih preživljali, kakor so pač vedeli in znali. Bili so tesno navezani drug na drugega.

Po osvoboditvi se je Rudi izučil v tovarni »Iskra«, nato pa je dobil delo v naši železarni. Na Jesenicah si je ustvaril tudi družino. Zrastel je v težkih časih, bil pa je dober tovariš in skrben družinski oče. Svoji družinici bi rad ustvaril drugačno bodočnost in življenje kot ga je imel on sam. Žal pa mu je kruta usoda preprečila vse lepe načrte. Teh je bilo mnogo. Med nami ni bil tujec. Vedno je bil pripravljen, da pomaga vsakomur in tako si je pridobil veliko prijateljev, ki ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Njegovi prijatelji

Zahvala gasilcem

V noči od 27. na 28. junij je v hudem neurju udarila strela v leseni transformator, ki je last Železarne. Transformator se nahaja v bližini stanovanjske hiše in lesenih drvnic. V trenutku je izbruhnil močan požar, ki pa so ga v zelo kratkem času omejili in pogasili gasilci Železarne, gasilci iz Blejske Dobrave, ter ostali prebivalci. Poklicnim gasilcem in vsem, ki so sodelovali pri gašenju se najtopleje zahvalujemo za požrtvovalno in takojšnjo pomoč, saj so s tem preprečili veliko materialno škodo, razen tega pa bi stanovalci ostali brez stanovanj.

Hišni svet št. 127
Blejska Dobrava

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

STEFANA BRUNA

se iskreno zahvaljujemo dr. Vidaliu in osebju internega oddelka jeseniške bolnišnice, sostanovalcem, posebno pa tov. Košnikovi in Baševi za nesebično pomoč.

Prav tako se zahvaljujemo komornemu pevskemu zboru in godbi jeseniške Svobode, organizacijam in društvom, govornikom za poslovnice besede, lastnikom osebnih avtomobilov, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujemo: sinovi in hčerka z družinami ter ostali sorodniki

ZAHVALA

Ob bridki in prezgodnji izgubi našega dragega moža, očeta in brata

RUDIJA ROZMANA

se zahvaljujem vsem, ki so mu darovali cvetje in vence, ga spremili na njegovi zadnji poti, tako njegovim sodelavcem kakor kolegom motoristom. Iskrena hvala tovarišu Torkarju in tov. Bernčanu za poslovnice besede ob odprtem grobu.

Toplo se zahvaljujemo tudi sosedom, še posebno tovarišcem Pikonovi, Bernčanovi, Srčičevi, Simničevi, Meljhoji in Kraljičevi ter vsem ostalim, ki so nam ob tej težki izgubi stali ob strani in nam tako požrtvovalno pomagali.

Kolektivu obrata plavž iskrena hvala za vence sodelavcem iz njegove izmene pa za denarno pomoč.

Žalujemo: žena Ivica s sinovima Rudijem in Zoranom, sestra in bratje ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega moža in očeta

ANTONA SVETINA

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, vodstvu in ožjim sodelavcem iz obrata Jav. I. ter članom gasilskih društev za spremstvo na zadnji poti.

Zahvaljujemo se govornikom za poslovnice besede ob odprtem grobu, ter vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in ga spremili na zadnji poti v prerani grob.

Žalujemo: žena z otroki, sin z družino in ostalo sorodstvo

Politika, ekonomika in ... morala

(Nadaljevanje s 4-5 strani)

kriminal. Mislím, da bi se morali do takšnih pojmovanj zelo ostro razmejiti, kajti po družbenih sredstvih poseže prej tisti, ki že nekaj ima in želi več, kot oni, ki se giblje blizu eksistenčnega roba. Tudi če si tisti z najnižjimi dohodki prilasti to ali ono, je ponavadi le-to tako neznatno in škoda, ki jo povzroči, tako minimalna, da po tej poti ne kaže reševati tovrstnih problemov.

Kadar pride do razkritja nemoralnih dejanj in le-ta dožive določeno družbeno represijo, se ponavadi pokaže, da je družbena zavest še vse preveč usmerjena na odkrivanje klasičnih oblik kaznivih dejanj. Najpogostejše prihaja do razkritja tatvin, goljufij, poneverb in podobnega. Najbrž pa sodi v to kategorijo le manjši del nemoral-

nih in družbeno škodljivih ter kaznivih dejanj. Dejanja, ki povzročajo prislilno likvidacijo, oškodovanje upnikov, sklepanje delovni organizacij škodljivih pogodb, zlorabe pooblastil in podobno, so najmanj tako nevarna in škodljiva kot vse klasične oblike kriminala in amoralnosti.

Med klasičnimi kaznivimi dejanji so najpogostejše tatvine, vendar je vrednost stvari običajno majhna. Kljub temu, da se pojavljajo poneverbe v manjšem številu kot tatvine, je zaradi njih družbeno premoženje znatno bolj oškodovano. Poneverbe pogosto preraščajo v kazniva dejanja večjega obsega, ki se jim pridruži grabež. Storitvi poneverb so z vseh področij dejavnosti in se pojavljajo prav tako v družbenih službah in državnih organih kot

v industriji in trgovini. Precej jih je v gostinstvu in turizmu in na področju družbenega sektorja obrti. V glavnem pa jih zagreše poslovodje, blagajniki in drugi uslužbenci.

Naše gospodarstvo trpi znatno škodo zaradi neresnega gospodarskega poslovanja in sklepanja škodljivih pogodb.

Škoda te vrste, ki pride v obravnavo pred sodišče, je pogosto dosti večja, kot jo more zajeti obtožnica. Običajno se prikazuje takšna škoda kot del nujnega gospodarskega tveganja, v resnici pa gre za zavestne družbi škodljive pojave, ki imajo svoj vzrok v slabem odnosu do zaupanega družbenega premoženja, neznanju, nestrokovnosti in nesposobnosti za opravljanje zaupanih nalog. Odkrivanje sklenjenih škodljivih pogodb med domačimi podjetji in med naši-

mi podjetji in tujimi partnerji je zelo težavno. To področje dopušča dvom, da pride do razkritja škodljivosti posameznih pogodb le v neznatnem številu. Takšne pogodbe se pogosto sklepajo brez soglasnosti organov samoupravljanja ali pa poznajo samoupravni organi le del njihove vsebine in jim je tuje njihovo zakulisje ter niso seznanjeni z dalekosežnimi posledicami. Zaključevanje kompenzacijskih poslov pogosto prikriva, zaradi česar se transakcije, zaradi katerih smo v končni konsekvenci potrošniki oškodovani.

Posebno letos, ko z uveljavljanjem deviznega samofinansiranja in še vedno mnogo preobsežno investicijskimi vlaganji, prihaja do pomanjkanja vseh vrst materialov, je najrazličnejših medsebojnih kompenzacij ogromno. Kompenzacije pogosto skrivajo razne transakcije, ki

imajo za cilj pridobitev ugodnosti za določeno podjetje, njihova posledica pa je običajno oškodovanje potrošnikov.

Pri prodiranju na tuja tržišča se nekatere gospodarske organizacije poslužujejo vseh razpoložljivih sredstev in vidijo samo svoje ozke interese, močno ali v celoti pa zanemarijo družbene interese. Konkurenca, ki se je poslužuje nekatera podjetja na tujih trgih v odnosu do drugih jugoslovanskih podjetij, bi bila najbrž zelo umestna na domačem trgu, nikakor pa ni sprejemljiva v poslih s tujino. Saj na ta način ne le izgublamo dinarski izplen za izvoženo blago, pač pa rušimo ugled naše dežele v mednarodnem poslovnem svetu. Niso osamljeni primeri, ko naša podjetja širijo v tujini laži o poslovnih sposobnostih, kvaliteti izdelkov in tehnični opremljenosti konkurenčnih domačih podjetij in dosegajo razdiranje pogodb že sklenjenim poslom in rušenje doseženih cen.

(Nadaljevanje prihodnjic)